

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Смена генерала Бојаџијева

Кајмакчалан, Екши Су и Бањика остаће тешка и неизгладива успомена, која се никад неће избрисати из свежје памети преко сваке мере амбициозном иначе најпопуларнијем бугарском генералу. Пораз, који је тамо од српске војске претрпео толики је, да је најбоље документован баш његовом сменом. Никад Фердинанд не би жртвовао свога љубавца, који му је као роб одан био, да се није десило нешто, што је до срца бугарски народ коснуло. Само под јаким притиском слично оном што Фердинанд чини, иначе не. Ретки су случајеви да Бугари смењују своје команданте пукова, а камо ли армија. Они то не раде и кад је случај да командант изгуби битку, јер по њиховом појму то је признање немоћи, а зар они смеју и могу бити немоћни?! Љута их је невоља натерала да са Бојаџијевом овако поступе. Пораз, који је претрпела бугарска војска под вођством Бојаџијева левим несумњиво је огроман, то нам, као што рекосмо, сам његов одлазак сведочи, али Бојаџијев носи одговорност за још један други пораз, који му се лако не опрашта. Нарочито му то не опрашта дворска клика, која је за ту цел' добро испразнила џепове принца Бориса. Реч је о продирању кандидације принца Кирила за владарца Албаније. Односи Борисови и Кирилови познати су. Први све чини, да други што даље буде од њега, и таман му нашао згодно склониште онако »братски«, али ствар у самом почетку пропаде. Тај се неуспех приписује Бојаџијеву. Њему је било стављено у задатак да оствари жељу Борисову. Тога ради држане су у Охриду дуге конференције између генерала и неких проданах првака албанских, који су као »народни« изасланици из Албаније долазили. Било је удешено све. Дат је новац. Подељено је срдеље, а бакшиша је у изобиљу раздато. Бојаџијев је био убеђен у успех. То је једним рапортом потврдио. Комитет албанско-бугарски, који је за ту сврху у Охриду образован под руковођством Бојаџијева, у велико је отпочео рад. И таман, кад је

принц Борис са Бојаџијевом задовољно трљао руке, — ствар оде у суноврат. Албанске »вође« Ирфан и Басрија пошто су дигли новац изневере, целу ствар прокажу команданту аустриске војске у Елбасану, који о томе извести своју владу. Настају затета односи и учестани сукоби између Аустријанаца и Бугара и последњи су се морали повући са албанске територије. Све Арнаути, за које су Аустријанци дознали, да су у дослуку са њиховим савезницима Бугарима, интернирали су. Истина Бојаџијев је чинио све, да се оправда, али без успеха. Овај пораз на бојном пољу згодан је дошао његовим противницима и са њиме је свршено одмах. Интересантно је знати, од куда је популарност Бојаџијева код Бугара. Као што је познато, он је родом из Охрида. У својој седамнајестој години је напустио своје родно место и отишао у Бугарску. За време комитетске акције Бојаџијев се нигде није истицао. Он је био тајни и најоцијанији повереник Фердинандов. Преко њега је сазнавао о раду комитета и био је посредник за разне преговоре између појединах »дејаца« из Македонске организације. Са својим пријатељима био је противник автономije Македоније. Тражио је спајање њено са Бугарском. У друштву србофоба заузимао је најугледније место. То му је учинило, те је нагло аванзовао и популарност стекао. Бојаџијев је познат као прави крвопија српски. У српско-бугарском рату где је год Србина стигао под нож је стављао. То је исто и сада чинио. Нарочито је се као звер показао у своме месту рођења. Све оне, које су му као Србе или српске пријатеље показали смртну је казњавао. Болесне и рањене војнике, које је у Охридској болници затекао, наредио је, да се покољу. Да. То је захвалност, што су му пре три године српски официри и чиновници у Охриду мајку хранили, која би по њему хлеба желела и коју су доцније о своме трошку пристојно сачували. На то им је одговорио Бојаџијев клањем рањене и болесне браће њихове, као и интернирањем и мучењем мајки и сестара и жена њихових. Његов

син, који је неко време био окружни начелник у Битољу у своме србождерству показао се достојан свог оца. Али снажна мишица српског хероја једним замахом збриса му славу и »популарност«, коју је мржњом према Србима стекао. Праведна казна. Ђ.

Политичке вести

Атина. — Кружи вест да ће кабинет Калогеропулоса дати оставку. Дошао би да образује кабинет генерал Москопулос.

Париз. — Пасус говора г. Бријана у коме одбија сваку идеју о миру, пре него што Савезници дефинитивно победе, произвела је у немачкој штампи велику раздраженост. Сви листови говоре неповољно поводом тога.

Лондон. — Енглеска штампа пише да се група германфила у Атини не сме више толерирати, јер она ставља у опасност безбедност савезничке војске у Македонији.

Атина. — Друга једна вест кружи да ће кроз два дана два грчка министра дати оставку. Г. Калогеропулос извршиће промену у кабинету.

Страна штампа

Борба на Сом

»Журнал де Женев« (пуконик Фелер): »Немачки противнапад изведени са великим снагама ради поправке ситуације пропали су. Битка на Сом на крају је другог месеца. Нигде офанзива Савезника није била методичније и снажније спровођена као на овом фронту. Офанзива на Сом има други карактер но верденска битка. Немци на Вердену, то је лав који скаче бесно и урлајући да би раскинуо гвоздене мреже Савезничке. На Сом пак, то је пацов који узалуд глође чвор«.

»Берлинер Тагеблат« (мајор Морат): Методи Савезника нису више ратни, него »касапски« (!). Никад нигде није концентрисано толико топова као између Морета и Клерв. Непријатељ засипа наше ровове безумним количинама муниције а његова пешадија напада тек кад су артиљеријци мртви од заморности.

»Франкфуртер Цајтунг«: »Између Геншиа и Соме Французи су неоспорно имали успеха. Прва наша линија, али на малој ширини пала је у њихове руке. Непријатељска артиљеријска ватра сграховита је. Нова битка је од изванредне важности. Борба је особито огорчена између Бомона и шуме Фуро«.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОС:
Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Свита огласа 0-20 фран. на петитног реда, веће
огласа по погодби. Понао се по цени државних
мониторинга и дипломатских заступништва.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОШТИ
Поштом слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата
у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код
генерале »Друштва грчке штампе« ул. Булгарошкој
бр. 5, самоу главне поште.

»Најес Тагблат« (Штудгарт): »Док догађаји на Балкану узимају шире размере, битка на Соми достиже врхунац силине. Борбе, које се овде воде имају огроман значај Непријатељ је најзад успео да после огорчених напада вођу продре у прве наше линије северно од реке. У политичком и војном погледу достигли смо врхунац рата, храбрости и стрпљења! Тиче се нашег опстанка!

У војном погледу спас нам лежи у Хинденбургу, у политичком у блоку четворног савеза, једноставном као челик«.

Преглед грчке штампе

Писање савезничке штампе о данашњој грчкој кризи, о томе шта би требало да се ради, шта ће се урадити ако, — то ће писање остати као једна од најзанимљивијих страна савремене историје грчко-споразумних односа. Питање, међутим, баш по писању саме грчке штампе, сасвим је просто. »Астир« вели да је коминичке грчке владе о својевољном заробљењу Хаџопулоса имао, поред осталог, и тај циљ да се помоћу њега развеје утисак влада Споразума »о тајној сарадњи генералштаба Грчке, Немачке и Бугарске.« (Број од 7. септ.). С друге стране, све, али све венизелистичке новине једнодушно тврде да је ова игра с задоцнелом намером грчке владе да тобоже изиђе из неутралности просто развлачење, добијање времена, у очекивању једног крупног догађаја за који се јамачно имају обећања. Тај догађај, то је долазак на балкански фронт немачких појачања. »Патрис« то изреком каже и прецизира да не може боље бити:

»Ствар је у томе, пише »Патрис«, што одлични пријатељи!! Споразума који су с г. Калогеропулосом, хоће да причекају неколико дана у нади да ће за то време Румунија бити сатрвена, и да ће Хинденбург послати 800.000 улана који ће ослободити Грчку од проклетих Англо-Гала.« (Број од 8 септембра).

Исти лист наводи да је пре него ће се нова влада заклети, написао ове речи:

»Влада Калогеропулоса треба да се пожури да протестује код Немачке и да изјави Споразуму да она осуђује поступак г. Хаџопулоса, кога задржава право да удаљи из редова грчке војске. Ако то не учини одмах после своје заклетве, влада г. Калогеропулоса није грчка влада.«

Истога дана (у недељу) »Неа Имера« је писала од речи до речи:

»Одлука г. Хаџопулоса, који је ви-

ше волео да се преда Германо-Бугарима, чини част грчкоме пуковнику. «Македоникос Кирик» од 9. о. м. доноси наставак открића једног дипломате о народном издајству, како сам пише, и из тих открића доносимо овај детаљ.

Пошто је дворска клика дала обавезе Немачкој, стала је већати о могућности да Грчка изађе против Споразума. Али се дође до закључка да је то немогуће због географског положаја Грчке, а и што такав рат грчки народ не би примно. Тада се одлучи да Грчка негативним путем допринесе победи Аустро-Немаца. Гај пут састојао се у томе да се Грчка начини неспособном за борбу ако би кадгод

била приморана да се бори против пријатеља и савезника Немаца, Бугара и Турака.

Ова одлука народних издајника била је најјачи аргумент немачке дипломатије у задобијању Бугарске: Бугарска се решила на рат тек кад јој Немачка саопштила свој споразум са Грчком.

И тако се изврши издајство према Србији.

Не само да нисмо помогли Србији као савезници, него смо својом изјавом још и наоружали бугарску руку убилачким ножем.

Напад на Србију би извршен, и Бугари стиглоше на грчку границу. (Број од 9. септембра). Пол Луј.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 13. септембра.

У току јучерашњег дана активност операција продужила се на целом фронту.

Било је многобројних сукоба патрола, и артиљеријске ватре са обадве стране. Немачки авиоплани бацали су бомбе код Сневса, не проузрокујући никакву штету. На левом крилу Савезника било је многобројних непријатељских против напада. Сви су били одбијени. Српске су трупе заробиле 16 војника а руске 50 војника и 4 мотралеза.

Услед великог пораза који су Бугари претрпели, смењен је генерал Бојацијев, командант прве армије и генерал командант осме дивизије. У документима, која су нађени код заробљених и погинулих бугарских сфацара, бугарски генерали сматрала су Грчку као пријатељску силу.

Руски коминике

Петроград, 13. септембра

Ни на једном фронту није се догодило ништа значајније.

Италијански коминике

Рим, 13. септембра.

На фронту Тријента јака артиљеријска ватра:

Наша офанзива у зони Ванон, наставља се са успехом. Прекјуче после подне наши алпинци заузели су брдо Кадинал, које је високо 2456 метара. Непријатељ је дао отпора, али је под притиском морао напустити положај остављајући на терену много мртвих. Заробљено је доста војника. Наша артиљерија бомбардује станице: Тобла и Силиту. Један наш дивржабл бадио је бомбе на станице Дотолијано и Скопо. Вратио се натраг нештећен.

Цепелини над Енглеском

Лондон, 13. септембра.

Према последњим извештајима над Енглеском је летело 12. цебелина. Оборени цебелини у Есе ну при паду ударио је о једно дрво. У самом Лондону од бомби је погинуло 17 људи, 13 деце, 5 жена. Рањено је 45 људи, 37 жена и 17 деце. Две фабрике су оштећене, вагоне уништено.

Ако се упореде резултати са жртвама, које су сталне цебелина

и њихову посаду добија се с једне стране 128 жртва и штете без важности, с друге стране 2 уништена цебелина, 22 мртва и 22 заробљена. Може се закључити, да резултати не одговарају претрпљеним жртвама. (Радио).

Хинденбургов план

Петроград, 13. септембра.

«Руски Извалид» коментаришући спрерицију вели: «Наш покрет, са циљем да Ердешко војниште изолује од Галицијског изводи се методски и доводи немачку команду у тешку ситуацију. Не треба заборавити, да баш Хинденбург има план да спречи дезорганизацију аустро-немачког фронта. Он је дакле с тим планом претрпео пораз. (Радио).

Бомбардовање Крупових фабрика

Париз, 13. септембра.

Два француска авијатичара бацала су 12 бомби на Крупове фабрике и вратили се са нештећеним апаратима, који су водржали лет од 800 км. Овај факат доказује, да Крупове фабрике нису заштићене од наших авиоплана и да ће се у будуће изводити још успешнија бомбардовања.

Овове треба још додати успех наше авијатике: 10 непријатељских авиоплана оборено, 7 јако оштећено, а остали принуђени на бегство (Радио).

Још милион војника

Лондон, 13. септ.

У уводном чланку „Обсервер“ саопштава, да ће Енглеска послати ускоро на бојно поље још милион људи.

Источни фронт

Петроград, 13. септ.

Пуковник Хумски пише у „Берзанским Новинама.“ Ошта стратегијска ситуација измењена је на аустријском фронту. Наш напад од Галиције на Карпате у вези је са румунском офанзивом у Ердешу. Ова промена отвара нам хоризонте на удаљене пределе Мађарске, досад скривене непроходним Карпатима.

Операције на Соми

Париз, 13 септембра.

Енглеске трупе настављају своје напредовање на фронту Соме. Успех

задобивен превјуче код Флера и Мартингима развијен је јуче даље код Курслета. Француске трупе помакле су своје линије напред до виаце Комбла Операције почињу узимати шире размере и наговештавају одигравање врло важних догађаја на овом фронту у скором времену.

Победа у Добруци

Лондон, 13. септембра.

Енглески листови доносе опширне извештаје о руско-румунској подели у Добруци. Према овим аутентичним извештајима Макензенов план у Добруци сасвим је пронао. Напад бугарско-турецко-немачких трупа на желез. пругу Црна Вода — Констанца пронао су. Као што се зна, циљ овим нападом било је спречити по сваку цену надирање руских појачања овим правцем.

«Тајмс» телеграфички из Букурешта: «Четвородневна битка у Добруци била је веома огорчена и првава. Најети Бугаро-Немаца били су очајни, али су се сви сломили под снажним отпором трупа наших Савезника. Може се предвидети да непријатељ за подуже време неће бити кадар да изведе нову офанзиву у Добруци, а за то време нова руска и румунска појачања узеће иницијативу сасвим у своје руке».

Букурешки листови с највећим одушевљењем говоре о операцијама у Добруци. Појединости још нема, али се већ констатује, да је непријатељев пораз велики. Бугарско-турецко-немачке трупе напустиле су сасвим мостобран Црна Река—Констанца и повлаче се дајући отпора у својој повлачењу. Одаје се велика хвала и дивљење румунско-руско-српским трупама, које су осујетиле својим јуначким подвизима план Макензенове офанзиве.

Цепелин над Букурештом

Букурешт, 13. септембра

Претпрошле ноћи летео је један цебелин над Букурештом. Али тачно гађање топова, најурило га је. Уз пут је бадио три запаљиве бомбе, које нису причиниле никакву штету.

Борбе на руском фронту

Петроград, 12. септембра

Настављају се огорчене борбе од Припета до румунске границе узимајући све шире размере. Борба је особито јака на горњем току реке Серета. Заробили смо 1500 Аустро-Немаца, као и знатан ратни материјал. Непријатељ је извршио више противнапада, али су сви одбијени. Губици непријатељеве огромни су.

Крива у Грчкој

Револуција отима маха

Атина, 13. септ.

Одлазак г. Венизелоса и адмирала Кундуриотиса из Атине изазвао је у овдашњим политичким круговима, као и код становништва, огромну сензацију. О одласку г. Венизелоса није се ништа знало, све док већ није био на морској пучини, на путу за Крит. У

политичким круговима верује се, да је пут г. Венизелоса у тесној вези са револуцијом на Криту.

Према вестима са Крита г. Венизелос је стигао у Канеју јуче изјутра. Поред адмирала Кундуриотиса у његовој су пратњи г. г. Репулис, Аравантинис, Ембрикос, Миаулис, Негрепонтис. Хиљаде Атинана спремају се исто тако да напусте Атину и да иду у Митилену и Солун.

Одмах по својој доласку на Крит, г. Венизелос је упутио прокламацију народу позивајући га да се лати оружја и да свога вековног непријатеља, Бугаре, отера са националног земљишта.

Поступак г. Венизелоса уколико је удлажнио владајуће елементе Грчке, у толико је оправдао народне масе, које су држале да је Грчка изгубљена.

Атина, 13. септ.

Од прекјуче пламти револуција на Крфу, која је већ захватила цело острво. Народ се побунно подстакнут генералом Јоану, командантом дивизије на Крфу. Многи ваши и нижи официри Левкадског пука, на челу са пуковником Јоану, пришли су одмах револуционарном покрету.

Крф је прокламовао аутономију, која ће трајати док се не успостави веза са солунском Народном Одбраном. Ради тога су генерал Јоану и официри његова штаба већ отпутовали за Солун.

Атина, 13. септ.

Једном америчком новинару изјавио је г. Венизелос, да ако се краљ не потчини вољи народној, он ће предузети мере, које му диктује ситуација.

«Ако Бугаро-Немци однесу победу, рекао је г. Венизелос, Грчка ће за навек изгубити Македонију. Ако Споразум победи, што је најзад извесно, на конгресу мира нико неће интервенисати у корист Грчке, као државе, која не игра никакву улогу у европском концерту. Политика неутралности одвешће Грчку коначној пропасти.»

Оскудица у Бугарској

— Протести софијских листова —

Оскудице животних намирница и скупоћа у Бугарској, које су последњих месеца била најтежа брига владе и предмет партијске борбе у Собрању стварају и даље невоље у Бугарској.

Из Србије поседнуте Бугарском извлачи се све чега има. До последњих дана све док нису испражњени и последњи српски дућани, у софијским листовима читале су се вести о „безвласничкој роби“ (роби власника побеглих из земље), коју је држава стављала на располагање средњинном одбору за «јавну предвидљивост.» У последње време извлаче се и дрва и угаљ. «Утро» обећава угаљ из Лесковца. После силне узбуне на рђав хлеб и пристизање жетве „Мир“ пише: „Данас је хлеб у Софији бољи. Зато је сваки гледао да га купи што више и многи су зато остали без хлеба.

„Утро“ јавља за ову меру, која је становништво раздражила против цара: „Кмет престонички обратио се

војним властима с предлогом, да се сви хлебари мобилишу, а да се оставе ипак на своје послу, но за кривице да одговарају пред војним судовима као војна лица. Предлог ће бити усвојен."

Оскудица у шећеру и у Бугарској је врло велика. „Мир“ поводом тога пише:

„Због оскудице у шећеру стручњаци сматрају, да треба да се допусти употреба сахарина и у нас (у Аустро-Угарској се већ одавно употребљава) нарочито у индустрији. А „Работнически Весник“ вели:

„Због оскудице у шећеру употребљаваће се сахарин. Они који хоће да га употребљавају, треба да поднесу изјаву властима, у којој количини и зашто ће га употребљавати.“

„Работнически Весник“ пише о млеку:

„Од неког времена и млеко се одузима од становништва. Цене се подижу произвољно, и ускоро ће достићи цену 1 лева на литар. Али шта то вреди, кад се све млеко реквизира. Сваког јутра млекар и млекарке, који долазе из оближњих села, пресретну се на крајевима вароши и млеко им се одузима, за потребе болница.“ Реквизира се све за војне болнице, па и млеко. На тај начин софијско становништво, које већ месец дана не виђа сир и кашкавал, јер се то реквизира већ од самих произвођача, лишава се и млека. А млеко је пре свега насушна храна за децу. Чим ће се она хранити, кад им се млеко одузима?

Заробљенички логори

Стање заробљених Француза у Немачкој

Потврђене су званично вести, да су логори француских заробљеника, које су Немци били подигли на руској територији укинута услед снажног напредовања руских трупа. Евакуација заробљеника већ је отпочела и извршиће се постепено у року од једног месеца. Шпанска влада добила је формална уверења, да ће се то све извести у реду и без великих тегоба по заробљенике. Међутим, то су наравно само уверавања.

Већи део француских заробљеника

употребљен је и даље на тешке радове по рудницима. Та судбина пала је у део многим хиљадама заробљених Француза, међу којима је врло велики број образованих и школованих људи.

Официрски логор у Прусској остао је и даље под истим тешким околностима. Немци су необично сурови према заробљеним француским официрима услед тога, што ништа није кадро да помути веру ових у коначну победу. Од извесног времена стање заробљених официра знатно се погоршало. У Инголштату француски официри на дан француског народног празника 14. јула певали су Марселезу. Одмах им је укинута право на шетњу, које им је било дато неколико дана раније. Њихов начин живота постао је од тога дана још несноснији. Количина меса сведена им је на 225 грама недељно.

И ако је веома тежак живот француских заробљеника у Немачкој они опет нису изгубили своју несаломљиву моралну снагу. Тако у логору у Вирцбургу заробљени Французи издају тајно свој лист «Ентермед», чији се први број појавио 23. јануара. Ту се на уводном месту вели:

«И као заробљеници ми смо сачували независност своје душе. Гвоздене жице чувају само тело у увек истом пределу; али наша душа се сећа и овим несаломљивим везама остаје увек на земљишту отаџбине...»

«Ми сматрамо све муке и патње за ништавне и нећемо никад ни уздаха пустити, да би измамиле сажаљење.»

Сарадници овога листа су талентовани писци, прозни или песници, који су имали несрећу, да западну у немачко ропство.

У броју од 23. јула доноси овај заробљенички лист ону чувену строфу Шатобријанову:

„Како је слатка успомена
На лепо место рођења!
Сестро мила, како су били дивни дани у Француској!
О земљо моја, волећу те вечно!

Колико је дирљива песма заробљеника који у далеком ропству све мисли, све наде и све жеље упућују својој отаџбини, породици, отцишту. („Матен“).

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Долазак Принца Ђорђа

Његово Височанство Принц Ђорђе допутовао је у Солун. Јуче је посетио ђенерала Сараја, а јутрос је отпутовао на фронт.

Рат и неутралне државе.

Из Берна јављају, да федерални швајцарски савет, у једном коминикеу упућеном федералном скупу о евентуалном миру, сматра да је за сада немогуће ангажовати преговоре. Ситуација ратујућих страна, вели коминике, решиће, када се могу окончати преговори о миру. Ни једна ратујућа страна неће пристати да пошаље делегате на конференцију у Хаг. С друге стране скандинавска штампа

једнодушно заступа гледиште да се за сада неинтервенише у корист мира.

Цензура у Старој Грчкој.

Савезничка цензура почела је да ради у Пирејској пошти и телеграфу. Денеше које нису написане на француском језику задржавају се. Цензура ће се ускоро установити и у осталим варошима у унутрашњости.

Изјава Пасарова

Јављају из Атине да је бугарски посланик Пасаров у разговору са Калогеропулусом изјавио да је грчка чета заробљена од Бугара услед неког неспоразума. Он је уверавао да ће грчки вој-

ница ускоро бити испослати за Грчку.

Руска ескадра

Две енглеске ратне лађе и једна транспортна укотвиле су се у Керацију. Очекује се ових дана долазак једне руске ескадре у Пиреј са више транспорта; не зна се тачно дан њеног доласка.

Грчки посланик у Швајцарској.

Грчки посланик у Швајцарској у Берну, г. Караџис, упутио је једно писмо грчком листу, који излази у Женеви, у коме протестује против политике тога листа у корист Споразума сматрајући његово држање издајничким. Грчки лист „Журнал де Елен“ коментаришући ово писмо, вели, да г. Караџис није ни новинар, ни политичар, ни дипломата и да би због свога положаја требао да се држи неутралан према политици свих Јелина, уместо што показује своје отворено не-

пријатељство.

Захвалност.

Г. Никола Ђорђевић управник филијала Београдске Задруге у Солуну приложио је 50 драхми Владином Комесарија да се подели српским сиротним избеглицама.

Официри и чиновници проф. колоне приложили су Владином Комесарија 50 драхми да се подели сиротним српским избеглицама, а у месту венца пок. Мари жени Емила Наудиног марвеног војног лекара.

Г. Мита Причанин тргов. из Београда приложио је Владином Комесарија 100 динара у сри. новчаницама да се раздели сиротним српским избеглицама.

Владином Комесарија у име српских избеглица и овим путем изјављују дародавцима своју захвалност.

Из канцеларије Владином Комесарија 12. септембра 1916. год., бр. 1332, 1375 и 1405 — Солун.

Сјајна српска офанзива

— Српски зван. извештај —

Солун, 13. септембра.

12. септембра продужили смо успешно наше нападе. Непријатељ је довео појачања на Кајмакчалан и покушавао у току ноћи 12—13. септембра контра нападе, али су они потпуно пропали. Борбе се продужују. Имамо доста заробљеника.

Српска победа у Добруци

Крф, 13. септембра

Према накнадним извештајима присиљеним из Петрограда, о острвима борбе, које је подржавала српска добровољачка дивизија у Добруци почетком септембра, завршене су потпуним успехом за српску војску. Српски добровољци потукли су до ноге бугарске пијаве 35, 36, 16, 25, и 8. Бугари су оставили на терену око 5.000 људи. Осим већ објављеног илена Срби су још запленили 8 топова и 6 минобацача. (Пресбиро)

Последње вести

Грчки студенти у Паризу

Париз, 13. септембра.

Грчки студенти у Паризу одржали су митинг у згради друштвеној и једногласно донели резолуцију, којом протестују против рада садашње владе у Грчкој и траже одмах промену политике (Радио).

Француски коминике

Париз, 13. септембра.

Северно од Соме отпочела је јуче жестока борба на француско-енглеском фронту. Француска пешадија преузела је офанзиву у подне и напала је једновремено немачке положаје између Комбла и Ранкура и разне одбранбене линије од последњег села до Соме. Северно од Комбла Французи су напредовали до Фрежјакура и заузели су део утарђених терен између овог села и коте 140. Заузели су такође село Ранкур. Источно од друма који иде за Бети, Французи су проширили своје положаје у дубини од 1 километра од Комбла до Бушавена. Заузели су на јурши део вис северо-источно од села и доприли су до коте 130.

Још јужније, француске трупе заузеле су више утврђених положаја у близини Северног Канала од пута за Бети до Соме. Заробљено је више од 400 војника.

Ништа важније на осталом фронту.

Авијатика. — Претворило се више француских авиоплана бацали су 150 бомби на станице: Хам, Хомбле и Манакур. Друга група авиоплана бацала је бомбе на радионицу у Ромбаху. Проузрокован је велики пожар.

Солунски фронт. — На левој обали Струме, француске трупе извршиле су са успехом напад на Јанцу и северно од Тахиског језера. Један француски одред на десној обали Струме заузео је један ров и заробио доста војника. Артиљеријска ватра на сектору од Дојранског језера до Вардара. На леном крилу савезници напредују на целој линији. У области Брола српске су трупе напредовале северно од Крушеграда. Северо-источно од Лерина француска пешадија заузела је прве куће села Петорак, а руске су трупе заузеле на јурши коту 916. У тој области француске су трупе одбиле на бајонет један непријатељски против напад. Северо-западно од Лерина један француски одред имао је јак сукоб са непријатељем који је дошао из Биглишта.

ПОШТА

Саопштења

Димитрије син Атанаса Трајковића свештеника из Омара, нека се јави Владином Комесарија с позивом на број 1416.

Оросди -- Бан

Централа:
Краља Ираклија бр. 5.

Оросди -- Бан

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.

ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, ше-
мира и т. д.
Разноверско кухињско вла-
се и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утерфеној.
Прима српски новац по
дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор различитих кон-
зерви, бискеита, чоколада, те-
ста, сауна, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утерфене.
Прима поручбине и на-
бивља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:

Оросди -- Бан

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

	Нестос	Квни	Дин.	1.—
17—30	„	Губек	„	0-80
	„	Јави	„	0-65
	„	Афрос	„	0-50

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, марса, чипака, пантлика
платна, мушма. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БРУЖА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверљавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 9—30

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстари
јој и најпризнатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба етд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања етд.

Из првих фабрика: бонбона, послатица, чоколада, бис-
квита, разна теста етд.

Најфинији зејтан, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сауни и парфимерије прво квалитета.

Карте за играње. Боја за обућу етд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 14—30

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

48—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врсти.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 59—60